

موفقیت و کلا در ممالک خارج

آقای اچ . اس . بلاچ نایب رئیس اتحادیه بین‌المللی وکلای از وکلای معروف انگلستان است و در اجلاسیه (شهر یور ۴۵) شورای اتحادیه در تهران شرکت کرده بود پس از مراجعت مقاله‌ای تحت عنوان «موفقیت وکلا در ممالک خارج» در مجله کانون وکلای لندن (۱) به تاریخ فوریه ۱۹۶۷ چاپ کرده که ترجمه آنرا در اینجا می‌آوریم :

اعضاء شورای اتحادیه بین‌المللی وکلا اخیراً از مسافرت خود به کشورهای لبنان و ایران مراجعت نمودند . نماینده شازده کشور از اعضای اتحادیه که شامل انگلیس نیز بود در این سفر شرکت کردند و از مهمان نوازی ایرانیان برخوردار شدند .

روز افتتاح اجلاسیه وزیر دادگستری و اعضای هیئت‌مدیره کانون وکلای ایران حضور پیدا کردند و از طرف آقای هویدا نخست وزیر ایران و وزیر دادگستری و شهردار تهران و رئیس کانون پذیرایی‌های شایان بعمل آمد .

کاملاً واضح بود که وکلای ایران مقام عالی و شامخی را در اجتماع کشور خود دارا هستند و نظریات آنان در مورد قوانین با دقت و احترام تلقی میشود .

وکلای ایران در رشته‌های مهم داخلی مثل بیمه، معاضدت قضائی، بهداشت، مقررات مربوط به ثبت علائم و مالکیت صنعتی نظریات وکلای شرکت‌کننده از کشورهای با علاقه را سؤال و بادقت مطالعه می‌کردند .

بعضی اوقات ممکن است ما نسبت به فایده چنین اجتماعات و تبادل نظریات با وکلای خارجی تردید کنیم اما من ازین مسافرت با اعتقاد کاملی مراجعت کردم که چنین ملاقاتها

وکنفرانس‌ها متضمن فوائد فوق‌العاده است .

مهمان‌داران ایرانی ماعلاقه کامل داشتند که سیستم قضائی خود را با سیستم‌های اروپائی مقایسه کنند تا بدانند چه اندازه افکار تدوین‌کنندگان قوانین آنها با افکار اروپائی تطبیق می‌کند .

قسمت زیادی از قوانین جزائی و مدنی ایران براساس قوانین اروپائی بنا شده و مخصوصاً از قوانین فرانسه اقتباس گردیده . در مورد قانون تجارت دولت ایران سعی دارد قانون مربوط به شرکت‌ها را با اصول اروپائی منطبق نماید (۱)

تشویق سرمایه‌گذاران خارجی بحد اعلا وجود دارد و طبق قانونی که در سال ۱۹۵۵ وضع شده سرمایه‌گذاران خارجی از حمایت مخصوص قانون برخوردارند و نسبت به قابل تبدیل بودن سرمایه آنها به ارز بدون مضیقه مقررات مثبت وضع شده . وقتی این مقررات با مقررات و مضایقی که سرمایه‌های خارجی در پاکستان و هندوسیلان دارند مقایسه شود معلوم میگردد که ایران مدتهای مدید خواهد توانست موضوع سرمایه‌گذاری خارجی را توسعه دهد .

قانون وکلا :

قانون وکلای ایران بیش از چهل سال پیش متشکل شده و در سابق اعضای آن بوسیله وزیر دادگستری تعیین میگردد و وزیر مزبور میتواند وکلا را از شغل خود معلق کند . ولی این وضع موجب نارضایتی وکلا بود تا آنکه در سال ۱۹۵۴ مقررات جدیدی وضع گردید که ضمن آن تکلیف کارآموزی و معاضدت قضائی نیز معلوم شد . همچنین اکنون دادگاه انتظامی وکلای دادگاه انتظامی ما وجود دارد که بتخللفات حرفه‌ای وکلای رسیدگی میکند .

وکلا :

بین وکلا موضوع تخصص در مشاوره و یا حضور در دادگاهها بنحویکه در انگلیس هست وجود ندارد . اما وکلا به سه درجه تقسیم میشوند . وکلای پایه یک در تمام محاکم و دیوان کشور میتوانند انجام وظیفه کنند و نیز ممکن است وکلا از درجه‌های بدرجه بالاتر ترفیع یابند بشرطی که در مدت لازم تجربه کافی بدست آورند . ضمناً ۱۳۶۰ وکیل دادگستری در ایران هست و جمعیت ایران ۲۵ میلیون نفر میباشد که نسبت یک وکیل برای ۱۹۰۰۰ نفر خواهد بود . بتدریج وکلا برای خود دسته‌های همکار انتخاب میکنند و کم‌کم موضوع تخصص بوجود میآید .

(۱) اشاره به قانون بازرگانی است که در دستور کار قوه مقننه است .

وکلای که از طرف محاکم برای دفاع اشخاص بی بضاعت تعیین میشوند حق الوکاله نمیگیرند .

محاکم دهات :

مقررات جالبی برای رسیدگی و تصمیم فوری درمسائل و اختلافات روستائیان اخیراً وضع شده و در دادگاههای اجرا میشود که به خانه انصاف نامیده شده اند و عضویت آنها را اشخاص معمر و معنون دهات عهده دارند .

نگاهی به گذشته :

باید در نظر داشت که در سال ۱۹۲۵ پس از تاجگذاری رضاشاه کبیر در واقع ایران کشور با امنیت و دارای قوانین منظم که بر پایه اصول صحیح بنا شده بود گردید و علاقه فوق العاده که وکلای ایران برای مذاکره و نزدیکی و تعاطی افکار با وکلای خارجی دارند علامت تمایل شدید آنها به تکامل قوانین کشور است .

وکیل تسخیری دولتی یا مدافع عمومی

در ایالات متحده آمریکای شمالی تا سال ۱۹۱۴ میلادی رسم این بود که محاکم برای اشخاص بی بضاعت وکیل مجانی تعیین میکردند ولی عیوب وکالت تسخیری در عمل نمایان گردید و اشخاصی که طالب اجرای کامل عدالت در باره متهمان بودند درصدد برآمدند این رویه را تغییر دهند لذا از آن سال بپس سیستم دیگری جانشین رویه معمولی وکالت تسخیری گردید و بموجب این سیستم دیگر وکیل تسخیری از میان وکلاء از طرف محاکم معین نمیشود بلکه در بدجه عمومی مبلغی منظور میشود و یک یا چند وکیل در مقابل دادستان که مدعی عمومی است بنام مدافع عمومی از طرف قوه مجریه انتخاب و استخدام میشوند و از بهترین و مجرب ترین وکلاء در این مورد استفاده میکنند .

وکیل یا وکلای که باین ترتیب در مقابل حقوق ماهانه انتخاب میشوند دارای معاوین و منشی و اعضاء کافی بوده برای اثبات بیگناهی متهمین در مواقع لازم به تهیه دلائل میپردازند .

این سیستم در کانتینتات ، ایلینیز ، مینسوتا ، نبراسکا ، اوکلوهاوما ، ویرجینیا ، ایندیانا و تقریباً در اکثر ایالات ممالک متحده آمریکای شمالی معمول گردیده است .